

Remissvar angående Vägverket förslag till nya hastighetsgränser på det statliga vägnätet i Västra Götalands län

Vägverket region Västs beteckning: TR10-B 2009:31268

SMC Väst lämnar härmed som regional SMC-organistaion remissvar gällande vägar i Västra Götalands län. SMC Väst ansluter sig till SMC:s remissvar till Vägverkets huvudkontor.

SMC Väst vill framhålla att den korta remisstiden inte gett möjlighet till djupare genomgång av remissförslagen. Detta svar grundar sig således på en översiktlig studie.

Förändringar av hastighet eller förbättra vägens standard

Förslagen handlar i första hand om sänkta hastigheterna på de flesta i remissen behandlade vägsträckorna. Sänkta hastigheter föreslås istället för att vägarförbättringar prioriteras så att nuvarande hastighetsgränser kan behållas. Detta kan ifrågasättas i synnerhet med tanke på att sänkt hastighet ger liten eller t.o.m. negativ samhällsekonomisk effekt enligt remissen.

En jämförelse mellan rv 27 och rv 47 belyser detta: Rv 27, delen Borås-länsgränsen 54 km, får med delvis ökad hastighet en positiv samhällsekonomisk effekt med drygt 19 kkr/km medan rv 47 med sänkt hastighet får en minuseffekt med 3350 kkr/km.

Hur de samhällsekonomiska effekterna räknats ut framgår för övrigt inte av remissen.

De förbättringar Vägverket föreslår för att öka vägars standard som ett alternativ till att sänka hastigheten, är åtgärder som inte anses specifikt öka säkerheten för motorcyklister.

Mittseparering i form av räcken medför ökad säkerhet endast under förutsättning att räcken används som är säkra för motorcyklister. Nuvarande utformning och placering av vajerräcken bör därför ändras. Räfflad mittlinje som mittseparering är i jämförelse med vajerräcke att föredra för motorcyklister men har också nackdelar. Räfflorna kan enligt SMC Västs bedömning ge allvarliga väghållningsproblem när de kombineras med skarpa kurvor och i synnerhet vid vått väglag.

Sveriges MotorCyklister

Adress: Forskargatan 3, 781 70 Borlänge

Tel: 0243-669 70, fax: 0243-822 87

E-post: smc@svmc.se, web: www.svmc.se

Förlåtande sidoområden är alltid att föredra framför sidoräcken för oskyddade trafikanter som ju motorcyklister är. Vägverkets djupstudier visar att det vanligaste krockvåldet i MC-olyckor med dödlig utgång är räcken och stolpar som satts upp av t.ex. väghållare och ledningsägare. I många fall har uppsatta vägräcken förlorat den ursprungliga funktionen till följd av väghållares egna åtgärder t.ex. uppjustering av sättningar i körbanan. Flagrant många exempel på detta finns på det allmänna vägnätet.

Vad gäller korsningar/trafikplatser anser SMC Väst att dessa bör ges en bättre utformning ur motorcyklisters perspektiv framförallt vad gäller visualitet, ex.vis. möjligheter till avståndsbedömning. Det finns också många exempel på korsningar/trafikplatser där dåligt underhåll avsevärt minskar säkerheten.

En av grundstenarna i Nollvisionen är ju systemutformarens ansvar. Det ansvaret har fortfarande inte uppfyllts av Vägverket då det gäller motorcyklister.

SMC Väst konstaterar att motorcyklister fortfarande saknas som trafikantgrupp i samtliga styrdokument inom Vägverket som rör vägar.

Enligt missivbrevet har "planupprättarna" ett ansvar att avsätta medel för att möjliggöra investeringar för trafiksäkerhetsåtgärder. SMC Väst tolkar detta som att investeringarna skall motverka behov hastighetssänkningar. SMC Väst förutsätter att "planupprättarna" i samband med investeringsplanering tar ett ansvar för att avsätta medel för att upprätthålla en god trafikmiljö för alla trafikantgrupper, även motorcyklister.

SMC Väst anser att sänkta hastighetsgränser skall nedprioriteras till förmån för höjning av vägstandarderna.

Acceptans och efterlevnad

SMC Väst ställer sig frågande till i vilken grad förslagen som Vägverket Region Väst presenterar kommer att accepteras och efterlevas.

Vägverkets hastighetsmätningar av motorcyklar och bilar 2007 och 2008 visade att det finns vägavsnitt där samtliga fordon hade en genomsnittshastighet nästan 20 km/h under gällande hastighetsgräns. Å andra sidan fanns betydligt fler vägar där mellan 80-90 % av bilar och motorcyklar överskred gällande

Sveriges MotorCyklister

Adress: Forskargatan 3, 781 70 Borlänge

Tel: 0243-669 70, fax: 0243-822 87

E-post: smc@svmc.se, web: www.svmc.se

hastighetsgräns. Mätningarna är gjorda på vägar av de typer som är populära mc-vägar.

Som exempel där acceptans och efterlevnad inte kommer att uppfyllas kan nämnas de sänkningar som föreslås bl.a. på rv 47 och rv 49 f.d. Skaraborg. Dessa vägsträckor upplevs idag som fullt dugliga för sina befintliga hastighetsbegränsningar. Möjligen finns brister i sidoområden som borde åtgärdas istället för föreslagna sänkningar.

För övrigt kan ett mönster urskiljas där fler vägsträckor i f.d. Skaraborg, i förhållande till länet i övrigt, föreslås för sänkningar. Kan detta mönster ha påverkats av de enskilda handläggarna?

För att öka chansen till acceptans och efterlevnad föreslår SMC Väst en översyn av remissförslagen som innebär sänkning av hastighetsgränserna på samtliga riksvägar och primära länsvägar. Sänkningarna i dessa fall bör snarast ersättas med vägförbättringar till den standard som stödkriterierna anger. Och då bör åtgärderna även avse sådana som ökar säkerheten för trafikantgruppen motorcyklister.

I de fall som hastigheterna ändå sänks bör sänkningarna vara tillfälliga och begränsas i tid till högst ett fåtal år.

Variabla hastigheter

Variabla hastigheter är något som bör användas i betydligt större omfattning än vad som sker idag. Variabla hastigheter, använda på rätt ställen, ger hög acceptans och är logiskt för alla som färdas på vägen.

Det finns dock tveksamma vägsträckor med variabla hastigheter enligt SMC Västs uppfattning. Bl.a. vid Olskroksmotet i Göteborg där sänkningar görs vid högtrafik. Ytterst sällan kan närheten av skyltat hastighet uppnås på grund av köbildningar etc.

Miljövinster och tidsvinster

SMC kan inte invända mot miljöaspekten i förslaget även om emissioner från motorcyklar påverkas lite av hastighetsförändringar på + 10 km/tim.

Däremot bedömer SMC Väst att stora variationer i hastighetsgränser över korta sträckor ger ökade koldioxidutsläpp och mer buller. Därför ser SMC Väst positivt på de förslag där vägsträckor med

Sveriges MotorCyklister

Adress: Forskargatan 3, 781 70 Borlänge

Tel: 0243-669 70, fax: 0243-822 87

E-post: smc@svmc.se, web: www.svmc.se

varierande 70 och 90 gränser ändras till 80 på längre sträckor, t.ex. lv 180 mellan Sollebrunn och Trollhättan.

Sänkta hastighetsgränser ger ökad restid. SMC Väst konstaterar att det kommer att ske på många vägsträckor, vilket kan upplevas som mycket negativt, främst för de som arbetspendlar. Att detta också ger upphov till negativa samhällsekonomiska effekter framgår av remissförslagen.

Räddade liv kontra kostnad/ Infrastruktur ur ett MC-perspektiv

Antalet räddade liv är enligt förslaget få i förhållande till vad fysiska förbättringsåtgärder skulle kunna ge enligt SMC Västs uppfattning.

Vägverket har meddelat SMC att förslaget kommer att kosta cirka 90-100 miljoner för skyltning samt 50 miljoner för att kommunicera ut budskapet. Ingen summa har angivits för utredningskostnaden för att ta fram förslaget.

För 150 miljoner kronor skulle Vägverket t.ex. kunna iordningställa 375 kilometer Nollvisionsväg för motorcyklister. SMC har beräknat detta utifrån den norska Nollvisionsvägen för motorcyklister som kostade cirka 400 000 kronor per kilometer. Det finns ett utpekat vägnät i Sverige för motorcyklister (se "1000-mil väg" på <http://www.svmc.se/templates/Page.aspx?id=2290>). Där är också förekomsten av MC-olyckor angivna. Det underlaget skulle kunna användas för att få så hög effekt som möjligt.

Vägverket beräknar enligt uppgift att den samhällsekonomiska vinsten av förslaget är omkring 50 miljoner kronor per år. I den beräkningen finns enligt samma uppgift inte räddade liv medräknade. Varje dödad motorcyklist, möjligen liksom övriga trafikanter, påstås innebära en samhällskostnad på omkring 21 miljoner kronor. Därför bör Vägverket omgående börja avsätta medel för att göra det svenska vägnätet säkrare ur ett MC-perspektiv.

Det finns förmodligen ingen annan trafikantgrupp där behovet av bra vägar är viktigare än för motorcyklister. I april 2007 undertecknade Vägverkets generaldirektör ett 9-punktersprogram, Handlingsplan MC på väg 2007-2010. Det innehöll nio åtaganden från SMC och Vägverket. Sex av dessa har inte uppfyllts av Vägverket. Det handlar om något så fundamentalt som att motorcyklar ska ingå som trafikantgrupp i utformning av gator och vägar och inte minst styrdokument för underhåll av vägar.

Sveriges MotorCyklister

Adress: Forskargatan 3, 781 70 Borlänge

Tel: 0243-669 70, fax: 0243-822 87

E-post: smc@svmc.se, web: www.svmc.se

Sammantaget skulle dessa åtaganden minska antalet dödade och skadade motorcyklister, enligt erfarenheter från andra länder. Inom ramen för 9-punktersprogrammet tog Vägverket fram en publikation för väghållare tillsammans med SMC, Säkrare MC på Väg. Den har tyvärr inte kommunicerats ut till Vägverkets regioner. Den finns tyvärr inte längre med på Vägverkets hemsida bland övriga publikationer.

SMC Väst har haft god dialog med företrädare för Vägverket Region Väst. Dock kan det konstateras att ingenting eller mycket lite har gjorts från regionens sida till följd av dialogen. I vart fall har inget rapporterats till SMC Väst.

Könsfördelning

I remissarbetet hos SMC Väst har deltagit en kvinna och fyra män. SMC Västs styrelse har det senaste verksamhetsåret bestått av 11 personer suppleanter inräknade. Av dessa är 5 kvinnor.

Avslutningsvis

Sveriges MotorCyklister Västra Götalands län, SMC, vill avsluta svaret med att ifrågasätta den korta svarstiden. Vägverket har en kommunikationsplan där samverkan med andra intressenter är en av framgångsfaktorerna. Att skicka ut en remiss av detta omfång och ge remissinstanserna en dryg månad att svara är under all kritik. Det gör att SMC Väst endast kan ge ett generellt hållet svar på remissen. SMC Västs remissarbete har genomförts av förtroendevalda. Samtliga förtroendevalda arbetar ideellt. Med en längre svarstid hade SMC Väst haft större möjlighet blanda in fler deltagare i arbetet och därmed ge remissförslagen en bättre granskning och därmed ett mer detaljerat svar.

För SMC Väst

Jan Rickardsson, sekreterare
Tel: 0322-669453, 0705-695231
E-post: jan.rickardsson@lm.se

Sveriges MotorCyklister

Adress: Forskargatan 3, 781 70 Borlänge

Tel: 0243-669 70, fax: 0243-822 87

E-post: smc@svmc.se, web: www.svmc.se